

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 2. Utrùm in justificatione, præter veram peccatorum remissionem, accipiat homo inherentem justitiam, quâ interiùs renovetur, & justus fiat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Prob. 2. ex unanimitate Patrum consensu, Pro omnibus hic unus sit Gregorius Magnus Epistolatum, lib. 9. epist. 39. ubi sic loquitur: *Si qui sunt, qui dicunt peccata in baptismo superficie tenus dimitti: quid est hac predicatione infidelium, in qua ipsum fidei sacramentum festinant solvere? in quo principaliter ad celestis mundicie mysterium anima ligatur, ut absoluta radicibus à peccatis omnibus, soli illi inhereat, de quo Psalmista ait: Mibi autem adhaerere Deo bonum est.*

Et paulò inferius: *Qui ergo dicit peccata in baptismo funditus non dimitti, dicat in mari rubro Aegyptios non veraciter mortuos. Si autem fatetur Aegyptios veraciter mortuos, fateatur necesse est peccata in baptismo funditus mori: quia nimirum plus valet in absolute nostra veritas, quam umbra veritatis. In Evangelio Dominus dicit: Qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lavet, sed est mundus totus. Si igitur peccata in baptismo funditus minime dimittuntur, quomodo is qui lotus est, mundus est totus? totus enim mundus dici non potest, cui de peccato aliquid remansit.*

Accedit auctoritas Tridentinae Synodi, sess. 5. can. 5. *Si quis, inquit, per Jesu Christi Domini nostri gratiam, que in baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti negat, aut etiam asserit non tolli totum id quod veram & propria peccati rationem habet, sed illud dicere tantum radi, aut non imputari, anathema sit.*

Obj. verba Psalmi 31. ubi dicitur v. 1. *Beati quorum testis sunt peccata.* Et v. 2. *Beatus vir cui non imputavit Dominus peccatum.* R. ad 1. Peccata dici possunt regi dupliciter. 1. Ita ut occultentur tantum, adeoque verè maneant, & hic sensus haereticorum est. 2. Ita ut aboleantur omnino & hic sensus est Catholicorum, quem exprimit S. Augustinus enarr. in Psal. 31. ubi sic ait: *Beati quorum remissa sunt iniquitates, & quorum testis sunt peccata: non in quibus non sunt inventa peccata, sed quorum testis sunt peccata. Cooperata sunt peccata, testis sunt, abolita sunt. . . . Nec sic intelligas quod dixit: Peccata cooperata sunt; quasi ibi sint, & vivant.*

R. ad 2. Duplex est non imputatio; una, qua non imputatur id quod est, & haec est non imputatio, quam docent haeretici; altera, qua non imputatur id quod non est, sive qua aliquid non imputatur, quia non est, & haec est non imputatio, quam tenent Catholici, & quam hoc loco exprimit Scriptura.

ARTICULUS II.

Utrum in justificatione, praeter veram peccatorum remissionem, accipiat homo inherentem justitiam, qua interius renovatur, & iustus fiat.

RESPONSIO.

Homo in justificatione accipit inherentem justitiam, qua renovatur interius, & fit intrinsecè iustus. Est de fide, contra Lutherum & Calvinum, asserentes hominem in justificatione non fieri iustum, nisi extrinsecè, & propter justitiam Christi, ipsi extrinsecè imputatam.

Prob. 1. ex Scriptura. Nam dicitur 2. Petri, cap. 1. *Maxima & pretiosa nobis promissa donavit, ut per haec efficiamini divinae consortes naturae.* Maxima autem illa & pretiosa dona, quibus ii, qui justificantur, efficiuntur divinae naturae consortes, quid aliud sunt, quam gratiae dona, ex quibus componitur justitia inherens, qua ii, qui justificantur, renovantur interius, & iusti fiunt ac sancti.

Prob. 2. ex consensu Patrum. Unus hic sit pro omnibus S. Augustinus enarr. in Psal. 98. ubi haec habet: *Exaltemus illum, qui fecit ipsam justitiam, quam habemus. Ipse in nobis fecit: quis enim in nobis fecit ipsam justitiam, nisi qui nos justificavit?*

Prob. 3. ex Conc. Trid. sess. 6. c. 7. ubi rem definit his verbis: *Hunc dispositionem, seu preparationem (quam exposuit capite praecedenti) justificatio ipsa consequitur, que non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiae & donorum.*

Post aliqua, docet unicam causam formalem nostrae justificationis esse justitiam Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit; qua videlicet ab eo donati, renovamur spiritu mentis nostrae, & non modo reputamur, sed verè iusti nominamur & sumus, justitiam in nobis recipientes unusquisque suam.

Denique can. 11. contrarium sentientes anathematizat his verbis: *Si quis dixerit homines justificari vel sola imputatione justitiae, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia & charitate, que in cordibus eorum diffundatur, atque illis inhereat; aut etiam gratiam, qua justificantur, esse tantum favorem Dei, anathema sit.*

Obj. Scripturam. Dicitur Psal. 142. *Non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* Et Rom. c. 5. *Per unius obedientiam iusti constituentur multi.* Et ead. Epist. c. 10. *Ignorantes justitiam Dei, & suam quaerentes statuere, justitiae Dei non sunt subiecti.* Et 1. Cor. cap. 1. *Factus est nobis (Christus) sapientia à Deo, & justitia, & sanctificatio, & redemptio.* Et 2. Cor. c. 5. *Pro nobis peccatum fecit (Christum) ut nos efficeremur justitia Dei in ipso.* Et Gal. c. 3. *Quicumque in Christo baptizati estis, Christum induistis.*

R. ad 1. Sensus est, neminem, secluso speciali privilegio, quod paucorum est, expertem esse omnis peccati. Ad 2. Hic obedientia Christi asseritur, non pro causa formali, sed pro causa meritoria justificationis nostrae. Ad 3. Hic reprehenduntur Judaei, quod ignorantes culpabiliter veram justitiam, quae à Deo propter merita Christi ritè dispositis & in Christum credentibus confertur, contenti fuerint justitia legali, quae in externa legis Moisaicae observatione consistebat. Ad 4. Hic causa nuncupatur nomine effectus, quod familiare est sacris Scripturis. Sic Psal. 17. dicitur: *Dominus illuminatio mea, & salus mea,* hoc est, Dominus est causa illuminationis & salutis meae. Ad 5. Sensus est, Christum à Deo Patre factum esse pro nobis hostiam, ut nos efficeremur iusti justitia Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos intrinsecè iustos facit: nam *justitia Dei*, inquit S. Augustinus tract. 26. in Joannem, dicitur, *non qua Deus iustus est, sed quam dat homini Deus, ut iustus sit homo per Deum.* Ad 6. In justificatione Christum induimus, quatenus sumus ei verè similes per veram & realem, nobisque inhaerentem ipsius justitiae participationem.

Obj. S. Bernardum in epist. 190. ubi sic ait: *Iustum me dixerim, sed illius justitia.* Loquitur autem de justitia Christi, ut patet ex contextu. R. S. Bernardus justitiam, qua in praesenti statu iusti sumus, vocat justitiam Christi, quia in praesenti statu iusti sumus per justitiam, non originalem, seu vi originis nobis debitam, sed gratuitè & misericorditer nobis propter merita Christi donatam.

Patet ex contextu: nam post verba laudata, sic statim prolequitur: *Quanam ipsa? Finis legis Christus, ad justitiam omni credenti.* Denique qui factus est, inquit Apostolus, *nobis justitia à Deo Patre.* Quae ergo mihi justitia facta est, mea non est? Si mea traducta culpa, cur non & mea indulta justitia? Et sanè mihi tutior donata, quam innata. Nam ista quidem gloriam habet, sed non apud Deum: illa autem cum sit salutis efficax, materiam non habet gloriandi, nisi in Domino. . . . Hec est, justitia hominis in sanguine Redemptoris, quam homo perditionis exsufflans & subsannans, in tantum evacuare conatur, ut totum, &c.

Hic autem homo perditionis, est Petrus Abailardus, qui, ut refert hic S. Doctor, docebat Christum ad hoc tantum venisse, ut traderet hominibus formam vitae vivendo & docendo: patiendū autem & moriendū charitatis meram praefigeret. Ex qua doctrina sic concludebat S. Bernardus: *Ergo docuit justitiam (Christus) & non dedit, ostendit charitatem, sed non infudit.* Ex his omnibus apparet S. Bernardum, cum ait nos iustos esse justitia Christi, non loqui de justitia, qua Christus ipse iustus est, & quae nobis sit extrinsecè imputata, sed de justitia, quam Christus nobis meruit, & quae nobis propter ejus meritum infunditur.

COROLLARIUM.

Justificatio peccatoris in duplici actione consistit, quarum una est remissio peccatorum, & altera infusio justitiæ inherens.

Pater ex dictis hoc & superiore Articulo. Pater etiam ex Trid. sess. 6. c. 7. ubi dicitur: *Hanc dispositionem, seu preparationem justificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ & donorum.* Hanc duplicem actionem, quæ justificationem constituit, exprimit Apostolus I. Cor. c. 6. his verbis: *Et hæc quidem fuistis (peccatores scilicet,) sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed justificati estis.*

ARTICULUS III.

Utrum justitia inherens, quæ infunditur in justificatione, sit habitualis, an actualis.

RESPONSIO.

Justitia, quæ in justificatione infunditur, habitualis est, non actualis.

Prob. 1. ex Scriptura, 2. Petri c. 1. verbis Art. superiore laudatis: ex quibus sic argumentor breviter. Justitia, quæ in justificatione infunditur, consistit in maximis & pretiosis illis donis, quibus, cum justificamur, sumus consortes divinæ naturæ, & quidem non transeunt, sed permanent. Ergo justitia, quæ infunditur in justificatione, non consistit in actibus; actus enim non permanent, sed transeunt. Ergo, quod idem est, non est aliquid actuale. Superest igitur, ut sit aliquid habituale, hoc est, ut sit aliquid, quod in anima etiam cum ab omni actu cessat, physicè permanet.

Prob. 2. ex S. Augustino, lib. 1. de pecc. mer. & rem. c. 9. ubi hæc habet: Dat etiam sui Spiritus occultissimam fidelibus gratiam, quam latenter infundit & parvulis. Paulò ante dixerat: Hæc gratia baptizatos quoque parvulos suos inserit corpori, qui certe imitari aliquem nondum valent. Unde sic breviter argumentor. Parvuli non sunt capaces actuum deliberatorum, ut etiam hic observat S. Doctor, & tamen in baptismo accipiunt inherentem justitiam, & quidem eandem, quam accipiunt adulti, cum justificantur. Ergo inherens justitia non consistit in actibus. Ergo, &c.

Prob. 3. ex Trident. sess. 6. Postquam enim cap. 6. enumeravit actus salutes, quibus peccator adultus sese disponit ad consequendam justificationis gratiam, sic statim prosequitur c. sequenti: Hanc dispositionem seu preparationem justificatio ipsa consequitur, quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ & donorum. Et can. 3. sic pronunciat: Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut penitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur, anathema sit.

Ex his autem sic argumentor. Justificatio peccatoris actus salutes fidei, spei, &c. ab eo ex præveniente Spiritus sancti inspiratione, & cum ejus adjutorio elicitos, supponit, illosque consequitur. Ergo infusio inherens justitiæ, quæ justificatur peccator, supponit & consequitur actus salutes fidei, spei, &c. ab eo ex præveniente Spiritus sancti inspiratione & cum ejus adjutorio elicitos. Ergo inherens justitia non consistit in illis actibus, sed est aliquid ab eis distinctum, eisque superadditum. Nulli autem alii actus assignati possunt, in quibus dici possit consistere. Ergo inherens justitia, quæ justificatur peccator, sanctificatur & renovatur interior, est aliquid ab omni actu salutari distinctum, adeoque est aliquid habituale physicè, physicè permanens in anima.

Præterea c. 7. sic loquitur Synodus: Demum unica formalis causa est (nostræ justificationis) justitia Dei, non quæ ipse justus est, sed quæ nos justos facit; quæ vi-

delicet ab eo donati, renovamur spiritu mentis nostræ & non modo reputamur, sed verè justî nominamur, & sumus, justitiam in nobis recipientes unusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cujusque dispositionem & cooperationem. Quibus verbis Synodus apertè inherentem justitiam distinguit ab omni actu salutari illius, qui justificatur, de eaque loquitur ut de forma, quam causa efficiens introducit in subiectum per proprios actus ritè dispositum, nec aliter quàm passivè, ad illam concurrèns.

Denique idem caput Synodus concludit his verbis: *Itaque veram & christianam justitiam accipientes, eam seu primam stolam, pro illa quam Adam sua inobedientia sibi & nobis perdidit, per Christum Jesum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur statim renati conservare, ut eam perferant ante tribunal Domini Jesu Christi, & habeant vitam æternam. Juxta Synodum igitur, inherens justitia se habet ad modum vestis cujusdam, quæ propter meritum Christi donatur, & exornatur in justificatione, & quam jubemur putam conservare, sobriè scilicet, justè, ac piè vivendo in hoc sæculo, donec ante Christi tribunal compareamus. Quo modo loquendi apertè significatur inherentem justitiam esse aliquid fixum, stabile, ac permanens, quantum est ex se, adeoque non in uno aut pluribus actibus consistere. Quare quod inherens justitia sit aliquid non actuale, sed habituale, omnino persuasum nobis est, esse Tridentini Concilii doctrinam.*

Dices 1. Concilium locis citatis nihil aliud intendit, quàm damnare doctrinam hæreticorum, asserentium hominem justificari, non per justitiam ipsi intrinsicam, sed per extrinsecam; nempe per justitiam Christi, ei imputatam. Ad quod satis fuit, si Concilium doceret hominem justificari per inherentem justitiam, sive sit actualis, sive habitualis.

R. Concilium voluisse quidem damnare hæreticos, asserentes impium justificari per justitiam Christi imputatam, sed simul etiam ex occasione hujus erroris exponere omnes justificationis causas, finalem scilicet, efficientem, meritoriam, instrumentalem, & præcipuè formalem, quam apertè significat esse inherentem justitiam habitualem, & distinctam ab actibus salutaribus.

Dices 2. Justitia inherens habitualis ad nihil necessaria est. Ergo gratis asseritur. R. neg. ant. Nam necessaria est, non quidem absolute, sed secundum convenientem providentiam, & legem ordinariam, ad hoc ut habeamus principia intrinseca, proportionata actibus supernaturalibus, atque ita sumus intrinsicè & permanentè habiles ad actus illos modo conaturali exercendos.

Dices 3. Homo sufficienter justus est per actus supernaturales, quos exercet. R. Homo quidem, supposita peccatorum remissione, justus est justitia actuali per actus supernaturales, quos exercet; imò actibus illis physicè transeuntibus, sed moraliter in acceptione Dei permanentibus, justus est justitia in aliquo sensu habituali, hoc est, justitia actuali, physicè præterita, sed permanente moraliter: sicut cum mortaliter peccat, injustus est injustitia actuali per actum malum, quem exercet; & postquam peccavit, injustus injustitia habituali per actum malum, quem exercuit, & qui sic physicè præterit, ut quandiu non condonatur, moraliter perseveret. At præter justitiam illam habitualem, quæ in actibus bonis, physicè præteritis, & moraliter in acceptione Dei manentibus consistit, est alia habitualis justitia, physicè inherens animæ, in eaque physicè permanens, & sic eam permanentè habitans intrinsicè ad exercendos actus supernaturales. Hanc justitiam simul cum peccatorum remissione infusam accipit homo in justificatione, & sic ex injusto justus efficitur ea justitia, quæ præsupponitur alteri justitiæ, quæ actualis dicitur & est, quia in actuum exercitio posita est.

ARTI-